

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Oliverii Florentii Waterloop Congreg. Oratorii B. Mariae
Aspricol. Presbyteri Monita Spiritvalia Et Moralia
Tetrastichis distincta**

Waterloop, Oliverius F.

Antverpiae, 1657

Titulus XIII. Labor, Ignavia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9689

Risum coërce; iræ celer
 Sit finis; æstum comprime,
 Et otiosis arctius
 Frenum loquelis injice.

Labor. Ignavia.

1. **I**N omnibus Deus omnia
 Agit, & scit: haud eum latet,
 Quid homo agat, aut bene, aut
 Hoc ruma; vives bene. (malè.)

Ambagine & caligine
 Humanâ in omni veritas
 Tibi lux sit, & dux: hac duce
 Tenebras & errores cave.

Quamcumque rem facturus es,
 Volente, dic, faciam DEO:
 Ni feceris, facies minus;
 Opusque succedet malè.

Tecum DEUS, tu cum DEO
 Operare: ut absque Numine
 Nil posse te, sic absque te
 Nil velle Numen censeas.

Matura Numen ad bonum
 Consulta finem dirigit:
 Conatus incumbit tibi;
 Committe successum DEO.

Donante largiter DEO,
 Nil livor adversum valet;
 Negante, vanus est labor:
 Te ditat ille, si favet.

Inanis omnis est labor,
 Si non juvet DEI manus:
 Frustrâ laborem sustines,
 Quem nec DEUS considerat.

Fac ipse quod possit manus,
 Vnâque Numen invoca:
 Est auris oranti DEUS;
 Sed est laboranti manus.

Quemcumque Numini placet
 Successum habere rem tuam,
 Lætare; gnarus à DEO
 Feliciter fieri omnia.

Vt pace cordis gaudeas,
 Cælique luce fulgeas,
 Fac omne quod probat DEUS,
 Et omne quod facit, proba.

Dominator omnium DEUS
 Hic actiones omnium,
 Sed gloriosas maximè,
 Regit, gubernat, perficit.

Vt sis labori congruo
 Onerique par, corpus fove:
 Opus & labor sit, ut DEO
 Mens & voluntas pareant.

Cœpti laboris venditur
 Constantiâ mentis quies:
 Vis promovere? te, miser,
 Metire, opemque Numinis.

Labore serva, quæ DEUS
 Primis dedit laboribus:
 Iactura magna est perdere,
 Quod rarus alter possidet.

Curas

Curas omitte inutiles;
Age fructuosa: luminis
Primæ secundus gratiæ
Fit prosper, hoc ductu, labor.

Ne luce sacrâ differas
Divina; differ cetera:
Rem jure posthabitam sibi
Æquus secundabit DEUS.

Suo saluti tempore
Missis stude negotiis:
Amore quod perdes DEI,
Magno resumes scœnore.

2. Facienda quæ sunt, hæc stude
Fiant ut aptè, & tempori.
Operare, & ora, cor tibi
Ut ignis instar ardeat.

Fieri quod usus postulat,
Fac tempori: quæ commodum
Oblata postponis, brevî
Sublata lugebis bona.

Quod sancta dicat caritas,
Age dum licet: præsentia
Quæ protrahendo negligis,
Fugitiva torquebunt bona.

Non quod tibi aptum noveris,
Ignaviâ elabi sinas:
Frontem capillatam gerit
Occasio, caluum occipit.

Dilatio est inertæ
Ignaviæque filia:
Hodie quod instat, perfice;
Rem lucta perdet crastina.

Curis dies inanibus,
Mensesque, & annos cur teris?
An fortè, ne pereant, tua
Perire cogis tempora?

Qui cogitationibus
Inanibus tempus teris,
Volas sine alis, & levi
Turrim struis de pulvere.

Tempus futurum non habes:
Præsentè, quod fluit, cares.
Quàm falleris, qui te putas
Tempus terendo fallere!

Age quod agis: vitæ bona,
Aliud agenti, pars perit.
Esto quod audis: muneris
Te nomen admoneat tui.

Res actitanti serias
Angustiore volvitur
Gyro dies: quid agis piger,
Cui videtur nox brevis?

Fugis teipsum, & præteris,
Quando teipsum ne piis
Des occupationibus,
Has otiosus occupas.

Haud vivis, aut par mortuo
Vivis, boni cum nil agis:
Qui præterit vitæ datum
Tempus, seipsum præterit.

3. Prudenter & ritè incipe:
Ingens in omni re rei
Initia momentum ferunt:
Benè an malè hæc ponas, vide.

Opus inchoaturus bonum,
DEO potenti supplica,
Ut rem bonam cœptam benè
Bono secundet exitû.

Benè cœpta si vis profèqui,
Fausstoque sine claudere;
Rei sacræ inter sis frequens,
Matremque honora Virginem.

Benè incipe; è cœptis bonis
Finis sequetur optimus:
Hoc esse verum, certior
Rerum probabit exitus.

Finem bonum te suadeat
Sperare principium bonum;
Quale est, prece & laboribus
Exculta vitæ puritas.

Bonum inchoasti? perface.
Meliora te in speciem vocant?
Ne dubia certis, ne nova
Ritè institutis præferas.

Res molientium novas,
Nova semper inchoantium,
Veteri relicto, sit tibi
Suspecta conversatio.

Opus inchoatum, dum vacat,
Vel ludibundus perface:
Est vita itio, non sessio;
Labor inquietus, non quies.

Honestæ cœpta perface:
Virtus ut augeat, stude.
Decursus humanæ viæ
Est in malum proclivior.

Videtur haud vitium leve
Ignava virtus. Rem bonam,
Et mente susceptam bonâ,
Generosiore perface.

Ferventiùs ne subfili;
At ritè cœpta perface:
Constare præstat, quàm bonum
Benè inchoatum scindere.

Quid inchoasse juverit
Quæ cœpta non peregeris?
Sudasse quid profit, nisi
Fructum laboris lêgeris?

4. Propone: non sola à DEO
Habet facultas præmium;
Habet & voluntas. COR DEUS
Et vota pro factis habet.

Opus tuum, atque operis bona
Spes læta præcedat scopum:
Obesse spes nequit bonis,
Prodesse cum possit malis.

Si nequiorè spes juvat,
Te quando recta cogitas,
Sperare fas est: à malo
Spe, turpe sit, vinci bonum.

Sperare magna si lubet,
Cave ne tuâ spe sis minor:
Tuam labore spem juva,
Votoque firma supplice.

Speras quod optas: spe tuâ
Ne peior esto: quod cupis,
Accinctus adspira bonum;
Industriâ spem promove.

Nil

Nil esse linguâ strenuum,
Et languidum manu, juvat:
Nil tendere arcum, ni studes
Scopum sagittâ tangere.

Non quàm frequenter eminùs
Iaculère refert: quàm prope
Sagitta metam, vel semel
Emissa tangat, æstima.

Opificio cùm sis faber,
Quin perficis fabrilia?
Cœpisse quod pulchrum fuit
Perage opus, ut sit pulchriùs.

5. Suda, labora: desidem
Aut morbus ambit, aut scelus:
Emitur labore sanitas;
Sudore venditur salus.

Mores alit malos quies
Diuturna: tu vigila, & cave
Ne magna vitæ portio
Somno teratur, aut joco.

Inertia est virtutibus
Inimica: pectus nobile
Ignava non decet quies:
Fugit laborem degener.

Acer vidêris & catus,
Sed es laboris insolens:
Vnâ Eurus & Notus ruant,
Procella percellet caput.

6. Hunc velle qui non vult, idem
Hunc nolle qui vult, quis putet?
At verus est versus vetus;
Vult, & simul non vult piger.

Vult, quod tamen non vult, piger:
Dicto asserit, facto negat;
Longasque dum trahit moras,
Nolitne nescit, an velit.

Longas piger nectit moras:
Vult, annuit; non vult, negat:
Fugiente sensim tempore,
Fugiens laborem, se fugit.

Quod vult, idem non vult piger:
Friget, tepet, numquam calet.
Ignava cordis otia
Velut animi pestem cave.

Quod vis, potesque, suscipe:
Consulta volvis frivola,
Si quod sequendum videris,
Peragere nec vis, nec potes.

Sit vita continuus labor:
Mentis bonæ, ingenii probi,
Aerisque iudicii viro
Cessatio est ignavia.

Hodierna cura; vive nunc:
Qui sola curat craftina,
Quem nunc habet, lapidat diem,
Perditque quem nondum tenet.

Certo alligata temporì
Mens, servit horis, & labat:
Stat liber animus; temporis
Heres est, & horis imperat.

7. Labore segnitiem doma,
Vitæque vita ignaviam:
Languente mente turpior
Corpus resolvit inertia.

Tinea

Tinea est, medullas ossium
Vrit, coquitque edacibus
Curis cor anxium: vigent
Soluta curis corpora.

Cura angit ut vehementior,
Ignava sic incuria
Cor solvit: haud omnem fuge
Curam, sed anxiam fuga.

Liber laboris & crucis,
Securitatis otium,
Securitatemque otii
Fuge angue pejus & cane.

Ne mente, linguâ, viribus
Potens, putrescas otio:
Captiva ne finas bona
Marcere inertii carcere.

Ne cura mentis sit minor
Quam corporis, vigil stude:
Labore & usu mens viget;
Lento senescit otio.

Labore te virum proba:
Per otiosam inertiam,
Præclara quamvis indoles,
Senium situmque contrahit.

Ferrum reconditum situs
Rubiginosus deterit:
Cave obsolescat plurimo
Ignava virtus otio.

Si blanda mentis in domum
Obrepat astu inertia;
Hæc, quidquid est in te viri,
Sibi mancipatum destruet.

Ferrum igne candens undique
Suam exuit rubiginem:
Cor caritate fulgidum
Torporis exuit gelu.

Mœroris ægritudinem
Animo dat atque corpori
Subducta vita in otio:
Socios laboris æstima.

Mortem, veterum inertiae
Fert ante mortem corpori,
Menti que, & agris: gloria
Laboris hanc fuga luem.

Terêdo ligna deterit,
Rubigo ferrum: nobilis
Vis mentis, & cordis vigor,
Languore marcent & situ.

8. Proles laboris otium
Gnavam redintegrat manum:
Parens laboris otium
Fatigat ignavam manum.

Labore virtus pascitur;
Divexat excordem labor:
Labor fit ignavo dolor;
Gnavo, dolor vix est labor.

Vult quisquis esse nucleum,
Oportet ut frangat nucem:
Metalla nobilissima
Telluris in gremio jacent.

Frustrâ otiano mollia
Reperire speras otia:
Qui dat sopori jus sui,
Dat Inertiae & Nemesi manum.
Vigil

Vigil animus longam brevi
 Labore pacem comparat:
 Cur pacis in sinu, piger,
 Vanum laborem fabricas?

Adversa magnanimum docent;
 Acuunt remissum prospera:
 Labor labore vincitur;
 Dolor dolore pellitur.

Quando labores anxios
 Alius horres; hoc time
 Majore cum discrimine,
 Ne plus laboris haurias.

Quod durus acquirit labor,
 Est dulce gnavis otium:
 Sed otio partus labor,
 Aures inertis vellicat.

Parcus laboris, ne tibi
 Rifura speres otia:
 Te calcar uret igneum,
 Inertiae proles, dolor.

Si victor esse ignaviae
 Virtute non vales; time,
 Ne, quod solet, curas levis
 Pariat graves incuria.

Fac otium in negotio,
 In otio negotium:
 Negotii plus, otio
 Qui nescit uti, fabricat.

Patiens laboris fit bonus,
 Paritque vitae commoda:
 Ama laborem, ut sis bonus,
 Et parta dispergas bona.

Peccare cessa. Deducet
 Turpis labor; decet quies:
 Quies laboris improbi
 Laboris est pulchri parens.

9. Quae profutura sunt age:
 Vita, quod ambiguum putas,
 Aut proximum errori, aut ubi
 Nullum est labori praemium.

Videtur arduus labor;
 Non est: quia assueto placet:
 Tibi placebit, cum scies
 Claudi laborem gaudio.

Ama laborem, si cupis
 Vitam beatam vivere:
 Felicitatis lauream
 Et sudor & labor dabunt.

10. Districta curis mens pia,
 Eadem soluta est. Quid pecus
 Ab homine laxo differat,
 Quies nisi esset inquires?

Hunc militem damnat Cato,
 Pugnando qui movet pedes,
 Et ambulans movet manus,
 Tubaque stertit clarius.

Haud ampla delicatior
 Trophaea miles eriges:
 Tibi robur & constantia
 Pretium labori par ferent.

Ligone spera strenuo
 Fructum laboris carpere:
 Manus remissae falx iners
 De rure vix umbram metet.

D d

Ager

am.
 Vigil

Ager subactus vomere
Messē colono proferet:
Tibi ingenl labor igneus
Sapientiæ segetem dabit.

Apes laborem te docent:
Formica, quid minus minor?
Labore te docent brevi
Longam quietem quærere.

Formica in hiemem pabulum
Æstate colligit sibi:
Lætis diebus hoc agē,
Quod turbidos palcat dies.

Laboris expers vivere
Formica nolit. Tu gigas
Fuge otium: ni fugeris,
Tibi otium fiet labor.

Labore surgat res tua:
Vt magna res ignaviâ
Fit nulla; sic solertiâ
Res parva fiet maxima.

Obsonium optimum labor:
Labor, magister artium,
Virtutibus sternit viam:
Labore cælum scanditur.

Fac otium ex negotio,
Ex otio negotium:
Quæ pulchra sunt, quæ bona,
Superi labore venditant.

Laboribus bona omnia,
Aut vendit aut donat DEUS:
Sed anxios mortalium
Pius labores adjuvat.

Qui pane vel pannis eget,
Vix altiora cogitat:
Operare, suda; ne tuo
Hæc arma defint corpori.

Necessitati prospice,
Rerumque honestis usibus:
Natura quantillo indiget,
Industrius dabit labor.

Contenta parvo vivere,
Natura duxit initium:
A lacte, paupertas tua
Melioris est vitæ parens.

II. Rerum magister omnium
Est usus, & dulcis labor:
Est (quod canit Sapiens vetus)
Exercitatio omnia.

Vt artis auctor usus est;
Sic usus artis finis est,
Et usus artifices facit:
Est artis, ars operis, opus.

Vis mentis artem protulit;
Ars crevit usu; constitit
Vfus labore: heu, quot bona
Ignava perdunt otia!

Quæ pulchra mundus continet,
Laudatus hæc fecit labor:
Crux est honesto ignavia;
Sed est modesto laus, labor.

Solers repertrix artium
Operosa paupertas, docet
Multa experiri & discere,
Quæ dives ignoret piger.

Nautæ,

Nautæ, coloni, militis
Vide labores: quid tuus
Videbitur labor? jocus.
Quid lectio, & stylus? quies.

12. Spontaneo atque libero
Labore dura mollies:
At mollia efficies tuâ
Molesta mollitudine.

Quæcumque non libens facis,
Mendosa, manca, incondita
Ut sint, necesse est: fac volens,
Quidquid voles factum benè.

Volens, libens age quod agis:
Laudis parum, meriti minus
Habet, quod invitus facis,
Timidus, piger, querulus, tuus.

Ignaviæ antè deditum,
Gnavum facit necessitas:
Oblata fecit strenuos,
Qui non erant, occasio.

Inusitata tristibus
Rebus venit solertia:
Doloris ingenium ratem,
Et venter esuriens facit.

Vrgente nil potentius
Necessitate: necessitas
Omnes suis, & omnia
Parere cogit legibus.

Fac spontè (fulmen est vetus
Severioris dogmatis)
Necesse quod facere est tibi:
Est namque cogi durius.

Ne quod velis factum id queas,
Vis major interdum vetat:
Ne, quod queas, factum velis,
Major voluntas imperat.

13. Benè alteri quod cesserit,
Frustrà invidabis: at tuo
Felicè conatu stude
Te digna ferre præmia.

Navum secutus es bonum?
Haud erubescas quòd piger
Te, vel malignus rideat:
Turpe est placere turpibus.

Vbi parata habet piger
Faventis auræ præmia;
Peccare ibi censebitur,
Qui strenuè & rectè facit.

Opus cuivis obvium,
Facile tibi, nihili facis:
Etiàmne spernis ingen
Aciem quod excedit tui?

Negotiorum qui omnium
Te fecit expertem DEUS,
Sic liberum, in turbis vetat
Negotiorum stertere.

Opus, quod ad rem nil facit,
Erras quòd appellas opus:
Hoc, otium, vel mitius
Opus otiosum nomina.

14. O quisquis ignavo, piger,
Vivis sepultus otio,
Aut pinguis otii satur,
Curis vacas inanibus;

Dd 2

Quâ

Quâ fronte speras cælites
Inter frui perennibus
Vitæ beatæ gaudiis,
Quæ sunt laborum præmia?

Horrefcis arctum segnior
Inire callem; qui tamen
Te solus ad culmen potest
Felicitationis ducere.

Oculos dolosa vilium
Figura rerum decipit,
Mentisq̄ue lucem fascinat
Ferax doloris gaudium.

Hinc per caduca diffluens,
Famæq̄ue fumo turgidus,
Frustrâ obtinere niteris
Summam per ima gloriam.

Vigilantibus, constantibus,
Laboriosis, strenuis
Benigna providentia
Indulget altum stertere.

15. Minuit laborem æternitas,
Et amplitudo præmii,
Pugilumq̄ue numerus plurium,
Qui viribus longè impares.

Momenta fluxi temporis;
In spe & labore transige:
Sperata mansuram tibi
Æternitas pacem dabit.

Quid actitamus temporis
Præterfluentis gratiâ?
Quid pingimus? nos vult DEUS
Æternitati pingere.

Lege, scribe, canta, vel geme,
Sile, precare, sustine
Adversa; læta æternitas
Labore digna est temporis.

Fuge otiosus otium;
Ora, labora, cogita;
Sacros revolve codices;
Lege, scribe, dæmonem fuga.

Malè destinata corrige;
Benè instituta dirige:
Nec hora cordis duplicis
Te deprehendat craftina.

Es vanus & superfluous,
Si gloriæ studes tuæ:
Es otiosus, si DEI
Studere cessas gloriæ.

Fuge æmulari, quos agit
Angitq̄ue cura nominis:
Est cordis in freno salus,
Discrimen in calcaribus.

Legenda ineptus scribere,
Facta & legenda fac, lege:
Aptus legenda scribere,
Ni feceris, cui scripseris?

Cur verba, cum sint viva vox,
Et scriptio vox mortua,
Vix verba vivunt, mox cadunt?
Vivit, perennat scriptio.

Sperata non te fascinet
A scriptione gloria:
Cupido laudis indiget
Freno, flagello non eget.

Papyrus

Papyrus omnis luditur,
 Omnisque luditur stylus,
 Præire qui nescit bonis
 Rectæ actionis usibus.

Opus bonum sequitur bonus
 Operarius : sequitur malum
 Opus operarium malum:
 Operi malo præis ? peris.

16. Te quando perturbat tui
 Inertia impatiens statûs,
 Artes honestas explica,
 DEIque subde gloriæ.

Tibi labor, laus alteri?
 Quod feminas alter metit?
 Perfer : DEO sub iudice
 Post fata centuplum metes.

17. Sic te labore roboras,
 Vt sanitati consulas:
 Cessabis ergò dum novo
 Adhuc labori sufficis?

Agere unus optas omnia?
 Feliciter perages nihil.
 Fac unus unam rem unicè,
 Permite plura pluribus.

Turpe ocreas capiti dare,
 Suræ galerum : quod tuo
 Negotium quadrat pedi,
 Quadrare ne credas meo.

Parata cuncta sunt tuæ
 Parère diligentia:
 At munus istud elige,
 Quo ritè perfungi queas.

18. Est unus omnium optimus
 Vfus magister : tu rei
 Addictus uni, unam stude
 Ornare ; habebis quod voles.

Majora noli viribus
 Tentare ; susceptæ citò
 Ne pondus aut moles rei
 Tentata cogat relinquere.

Labore fesso, ne novi
 Laboris adde sarcinam:
 Veterem laborem, sed novus
 Sedavit interdum labor.

Paritatis ut fastidium
 Vbique vites, feriis
 Iucunda misce, per vices,
 Et profutura dulcibus.

Varia rei fit multiplex
 Vicissitudo gratior :
 Sed longioris gaudii
 Caudam ferit fastidium.

Quod agere pertendis diu,
 Agere aliquando desine:
 Misce jocosa feriis,
 Loco decora, & tempori.

Adjunge lusus feriis,
 Locisque misce seria:
 Abit soluta mens jocis,
 Redit refecta feriis.

Permite menti ludere;
 Ad cogitandum seria,
 Melior redibit : tensior
 Arcus rigore rumpitur.

D d 3

Ener-

yris

Enervat arcum intentio;
Animum frequens remissio:
Annosa neglecto diu
Innascitur filix agro.

Nervo rigoris plurimo
Lentescit aut hebet animus:
Permitte lassio liberas
Semel per auras ludere.

Honesta duro gaudia
Misce labori: fit breve
Per otium levis labor.
Quod stringit, haud durat diu.

Languentis æstum pectoris,
Lassique curas ingenI,
Fidibus canoris, aut novi
Viore laxa luminis.

Docti laboris tædia
Amoen^us hortuli viror,
Aut laxa ruris area,
Aut pulla depellat fides.

Vrgente (sic aiunt) prece
Virus fugatur æris:
Detergitur mens nubila,
Et expolitur carmine.

Apertus hortus undique
Tapete ridet herbido,
Vbi arbores inter strepit
Modulus canorus alitum.

Amat ingenI igneus vigor
Auras patentes; silvulis
Et rure gaudet; urbico
Claudi recusat carcere.

Olli voluptas, fiderum
Spectare fulgidos globos;
Spretisque terris, igneæ
Fabrum stupere machinæ.

Si, post labores, liberi
Te laxitas cæli vocat;
Vt te revisas cum lubet,
Tibi exeunti sis comes.

19. Virtus laborem diligit;
Labor meretur gaudium:
Quas improbus vires labor
Prostravit, has reparat quies.

Fit post laborem dulcior
Et gratior gnavo quies:
Est cordis ignavi quies,
Pus & venenum temporis.

Si somnus est mors, mors item
Si somnus, hęc ages minus,
Vivesque, quod plus dormies:
Vigila diu, ut vivas diu.

Durare non potest labor,
Quem nulla solatur quies:
Sic post laborem fit quies,
Vt post quietem fit labor.

Est sensuum somnus quies;
Somno domatur ultimum
Fames malum: somno vigor
Et corporis salus inest.

Martem Cupido subjugat;
Cupidinem sedat fames;
Famem, dolorum maximum
Oblivio & somnus domant.

Captu-

Capture somnos, spem, metum,
Onusque curarum grave,
Animi tyrannos, proue:
Haud iussa cras surget cohors.

Sacras amanti literas,
Deoque per preces loqui,
Dormisse sex horas fat est:
Invitus adde septimam.

Doctrina. Studium.

I. **Q**uantum ruentis temporis
Rapis sinu, studio adjice:
Est turpe desidia diem
Noctemque somno perdere.

Age, lege, scribe, dum vacat,
Diffide fluxo tempori:
Periere, qui nuper tibi,
Revocabis incassum dies.

Nulla absque linea dies:
Operare, desidiam cave:
Exosa nuper otia
Amare nunc vetet pudor.

Hodierna quam lux lineam
Duxit, propaget craftina:
Hesternam cessavit dies?
Hodierna damnum farciat.

Honore vitæ indignus est,
Qui cum potest, discit nihil.
Est vita mors sine literis:
Has discite, ne sis mortuus.

Pigri cave commercium.
Est vita mors sine literis:
Ars longa, vita perbrevis;
Apta omnis ætas discere.

Doctrina & eruditio
Sic appetenda, ut tuam
Doctrina conscientiam,
Vitam regat scientia.

Ne curiosè frivola
Sectare: quod non est opus,
Est asse carum: eme pretio
Quod est opus vilissimo.

Virtutis & scientiæ
Conjunge studia. Audi, vide,
Lege, scribe, dic, recogita,
Malo resiste, fac bonum.

Hoc discite, quid sit vivere:
Hoc discite, quid non vivere:
Est omnium rarissima
Doctrina, SCIRE VIVERE.

Nescire CHRISTUM, est omnia
Nescire. Si hunc unum scias,
Immensa nescias licet,
Scies in hoc uno omnia.

Qui, quæ sit ad cælum Via,
Quid Veritas, quid Vita sit,
Ignorat, ignorat DEUM;
Ignorat omnia; scit nihil.

Ex unico verbo omnia
Vnum loquuntur omnia:
Hoc absque nil intelligis;
Hoc absque cæcè judicas.

2. Conare